

Utopia

Anneke Vinke

Kinder-en Jeugdpsycholoog/GZ-psycholoog, gespecialiseerd in adoptie, pleegzorg, trauma en gehechtheid

In een ideale wereld groeien kinderen op bij eigen ouders. In een ideale wereld lukt het hulpverleners om alle biologische ouders te helpen die moeite hebben met opvoeding, arm, ziek of anderszins niet optimaal beschikbaar voor hun kind zijn. In een ideale wereld hebben we geen jeugdbeschermingsmaatregelen om hulp voor kinderen te realiseren nodig.

We leven niet in een ideale wereld. Kinderen zijn kwetsbaar. Kinderen hebben recht op een gezin, op opvoeding in een gezin. Mondiaal (met uitzondering van de VS) ratificeerden we het Internationaal Verdrag inzake Rechten van het Kind (IVRK) en nemen 98 staten deel aan de Haagse Conventie inzake Interlandelijke Adoptie. In dit laatste verdrag is duidelijk uiteengezet wat de RSJ nu voorstelt: eerst dient er in het land van herkomst gezocht te worden naar opvoedingsmogelijkheden voor een kind, als dat NIET lukt dan pas, en alleen dan, kan interlandelijke adoptie overwogen worden. Dit staat bekend als het subsidiariteitsprincipe. Laat onverlet dat er inderdaad meer en structureler internationaal geïnvesteerd kan en moet worden in jeugdbeschermingsystemen in veel landen. Dat stuk van het advies omarm ik en ik hoop dat de overheid hiertoe besluit. Laten we de begeleiding van biologische ouders daar een heel grote plaats in toekennen.

Adoptie kan een heel verkeerde werking hebben op het kinderbeschermingsstelsel in het land van herkomst - een aanzuigende werking om kinderen dan maar ter adoptie af te staan. Dat is een serieus probleem. Stoppen met adoptie door Nederland is geen oplossing voor dat probleem. Adoptie weghalen uit de private sector en eindelijk echt gaan zien als internationale kinderbeschermingsmaatregel, de allerlaatste in het continuüm van zorg voor kinderen die niet bij hun ouders groot kunnen worden, lijkt me veel beter. Dat vraagt in Nederland nogal een revolutie want dan zou adoptie een volledige staatsaangelegenheid worden. Wat mij betreft pleiten alle onderzoeken van inspectie e.d. inzake adoptie er ten minste voor om deze optie zeer serieus te nemen.

Is adoptie altijd slecht en moet het verboden worden? Zo simpel ligt het niet: de stapels wetenschappelijk onderzoek, meta-analyses, tevredenheidsonderzoek onder volwassen geadopteerden, ervaringen van mensen laten zien dat het niet makkelijk is, maar voor het grootste deel van de

betrokkenen uiteindelijk leidt tot een leven waar ze tevreden mee kunnen zijn. Moeten we kinderen die in zeer beroerde omstandigheden op dreigen te groeien, waar geen alternatief voor is dat ontzeggen?

Misstanden zijn er ook. Die moeten we niet onder tafel vegen, maar met open vizier tegemoet treden. Dat vraagt op internationaal vlak nogal wat van de Nederlandse regering. Is men bereid om kinderrechten boven handelsrechten te laten gaan?

Dan zijn er de moeizaam verlopende adopties. Die wil ik niet bagatelliseren. Voor sommigen is adoptie te moeilijk. Dan is goede gespecialiseerde hulp nodig. Daar kom je niet omheen. Percentueel gezien gaat het om een minderheid, die het op individueel niveau heel erg moeilijk kan hebben. Daar moet blijvend aandacht voor zijn. Wel dient zich dan de vraag aan... wat als... de adoptie er niet was geweest.... had dit kind dan overleefd? Bij kindbescherming gaat het daarom: de kinderen beschermen waar geen andere alternatieven voor zijn. Adoptie is het laatste alternatief. Meestal goed, soms heel heel erg ingewikkeld.

De discussie die de RSJ voorstaat, ga ik graag aan : "De RSJ roept de Minister op de fundamentele discussie over adoptie met de Tweede Kamer te voeren en niet alleen de discussie over sturingsmodellen en uitvoering" maar het voorstel om adoptie te stoppen lijkt me veel te prematuur. De sturingsmodellen en uitvoering komen rechtstreeks voort uit zo'n fundamentele discussie, waarbinnen we zeker ook in landen van herkomst fors moeten investeren in jeugdbescherming, maar hoe graag ik het ook iedereen zou gunnen: niet ieder kind kan opgroeien in het gezin waar hij of zij geboren is. Als dat niet kan, dan staat *onomstotelijk uit onderzoek en praktijk* vast dat adoptie de laatste maar beste optie voor een kind is. Laten we niet polariseren maar samen de handen ineen slaan zodat kinderen zonder permanent gezin waar ook ter wereld een kans krijgen in een gezin op te groeien. Liefst in herkomstland, maar als dat niet kan, dan toch adoptie. Laten we alsjeblieft adoptie niet dichtgooien!

https://www.rsj.nl/binaries/Bezinning_interlandelijke_adoptie_tcm26-174311.pdf